

Veress Emőd¹

A PREFEKTUS ÉS A PREFEKTÚRA INTÉZMÉNYE

1. A megye és a főváros prefektusa

a. Szabályozás

A prefektusra vonatkozó alapvető rendelkezéseket az **alkotmány** 122. szakasza tartalmazza. Az alaptörvény szerint:

- A kormány egy-egy prefektust nevez ki minden egyes megyébe és Bukarest municípiumba.
- A prefektus helyi viszonylatban a kormány képviselője, ő vezeti a minisztériumok és a többi központi szerv területi-közigazgatási egységeibe decentralizált közszolgálatait.
- A prefektus feladatkörét a törvény szerint kell megállapítani.
- A prefektus a közigazgatási bíróság előtt megtámadhatja a megyei, a helyi tanács vagy a polgármester valamely aktusát, ha ezt törvényellenesnek véli. A megtámadott aktus jog szerint felfüggesztettnek tekintendő.

A prefektusi tisztségről és a prefektúra intézményéről **részletes szabályokat** a 2001. évi 215-ös számú **helyi közigazgatási törvény** 130-148. szakaszai és a 2001. évi 9-es számú, a **prefek-**

túrák újjászervezéséről és működéséről szóló kormányhatározat² tartalmaz.

Az önkormányzatok felügyeletének alapelveit a **Helyi Önkormányzatok Európai Chartája**³ tartalmazza.

b. A prefektusi tisztség általános jellemzői

A prefektus a **Kormány képviselője** a megyékben: centrális alárendeltségű államigazgatási szerv, amely megyei szinten fejt ki tevékenységét. Tipikus példa a szétponosításra: a feladatokat leosztják helyi szintre, viszont azok végrehajtása teljes központi ellenőrzés alatt marad. A prefektus **dekoncentrált államigazgatási szerv**, a központi kormányzati hatalom delegátusa a megyékben.

A prefektus intézményének romániai bevezetésére eredetileg a napóleoni, az 1800-ban létrehozott francia minta szolgált. Romániában francia modell mellett, a rendszerváltás után, merítettek a két világháború közötti romániai modellből és hagyományokból is.

Franciaországban a centralizációnak erős hagyományai vannak: a döntéseket Párizsban hozták meg, és területen a központ által megbízott, kinevezett állami szervek hajtották végre. Franciaországban 1982-ben decentralizációs jogszabálycsomagot fogadtak el, de ez is csak részben enyhített a centralizáción. A francia minta

1 Jogász (sz. 1978, Székelyudvarhely), doktorandus a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán. Szakterülete: alkotmányjog, közigazgatási jog, gazdasági igazgatás.

2 Hivatalos Közlöny: 2001/18. szám.

3 Románia a Helyi Önkormányzatok Európai Chartáját az 1997. évi 199-es számú törvénnyel ratifikálta (Hivatalos Közlöny: 1997/331. szám).

alapján létrehozott romániai prefektusi intézmény is ilyen centralizációs törekvés eredménye, amely egyre kevésbé fogadható el a helyi autonómia alapján működő önkormányzati típusú helyi közigazgatási rendszerben

A Kormány minden megyébe és Bukarest municípiumba **saját képviselőjének** egy-egy prefektust nevez ki. A prefektust egy alprefektus segíti (a fővárosban két alprefektus van). A 2001. évi 760-as számú törvény a prefektust egyébként úgy határozza meg, hogy „a Kormány képviselőjeként” „**központi közigazgatási tisztségviselő.**”

A prefektusokat **kormányhatározattal nevezik ki és mentik fel** tisztségükből. Az alprefektusok kinevezése és felmentése **miniszterelnöki döntéssel** történik, a prefektus és a Közigazgatási Minisztérium javaslatára. A prefektus feladatait a kormánytól való teljes politikai függőségben gyakorolja.

A törvény nem szabályozza a **prefektusnak** az esetleges **felfüggesztését**. Véleményem szerint ez is lehetséges, például valamilyen vizsgálat elvégzésének időtartamára. Ha a Kormány joga van felmenteni a prefektust, akkor joga van egy kevésbé súlyos intézkedés, a felfüggesztés meghozatalára is. A prefektus és az alprefektus esetében kinevezési feltétel a felsőfokú végzettség (a prefektusnak egyetemi, az alprefektusnak legalább főiskolai végzettséggel kell rendelkeznie).

A prefektusi és alprefektusi tisztség betöltésének egész időtartamára, ha a kinevezett személyek az állami szektor alkalmazottja volt, akkor a **munkaszerződése felfüggesztődik.**⁴

A prefektusi tisztség **összeférhetetlenségeit** a helyi közigazgatási törvény tartalmazza, amely szerint a prefektus és az alprefektus nem lehet:

- képviselő vagy szenátor,
- helyi tanácsos vagy megyei tanácsos,
- nem láthat el szakmai képviselői tisztséget,
- nem láthat el más köztisztséget vagy fizetett tisztséget illetve szakmai tevékenységet az önállóan gazdálkodó egységekben, valamint az állami illetve magántőkével működő kereskedelmi társaságban. (Lapzárta után fogadták el a 2003. évi 1. törvényt, amely újraszabályozza a prefektusi összeférhetetlenségeket. – a szerk.)

c. A prefektus által gyakorolt törvényességi ellenőrzés

Az önkormányzati felügyelet **általános elveit** a Helyi Önkormányzatok Európai Chartája tartalmazza (8. cikk), „**A helyi önkormányzatok tevékenységének államigazgatási felügyelete**” cím alatt. Ezek az elvek a következők:

- A helyi önkormányzatok államigazgatási felügyeletét csak az Alkotmányban vagy törvényben meghatározott esetekben és eljárás szerint lehet gyakorolni.
- A helyi önkormányzat tevékenységének államigazgatási felügyelete általában csak e tevékenység törvényességének és az alkotmányos elvekkel való összhangjának vizsgálatára irányulhat. Mindazonáltal magasabb szintű államigazgatási szervek célszerűségi felügyeletet gyakorolhatnak azon feladatok vonatkozásában, amelyeknek végrehajtását a helyi önkormányzatokra ruházták át.
- A helyi önkormányzatok államigazgatási felügyeletét olyan módon kell gyakorolni, hogy a felügyeletet gyakorló szerv beavatkozása arányban legyen a védeni szándékozott érdekek fontosságával.

Romániában az önkormányzatok államigazgatási felügyeletét a prefektus végzi.

A helyi közigazgatási törvény szerint helyi közigazgatási szervek és a prefektus között **nincs alárendeltségi viszony**. A valós helyzet az, hogy bármilyen ellenőrzés feltételez egy bizonyos fokú működési alárendeltséget. Ennek ellenére a prefektus és a helyi közigazgatás kapcsolatát az együttműködés, a helyi autonómia és a törvényes hatáskörök tiszteletben tartása kell jellemezze.

A Kormány képviselőjének minőségében a prefektus felügyel arra, hogy a helyi tanácsok és a polgármesterek, a megyei tanácsok és a megyei tanácsok elnökei a törvénynek megfelelően fejtsek ki tevékenységüket.

A helyi vagy megyei közigazgatási hatóságok és a megyei tanács elnöke által **elfogadott vagy kibocsátott aktusok** (helyi vagy megyei tanácsi határozata, a polgármester vagy a megyei tanács elnökének rendelkezése) felett gya-

4 Lásd a Munkatörvénykönyv 50. szakaszát is.

korolt törvényességi ellenőrzés során a prefektus **megtámadhatja a közigazgatási bírászkodás előtt ezeket az aktusokat, a közléstől számított 30 napos határidőn belül, ha azokat törvényellenesnek tartja.** Ez enyhébb ellenőrzési forma: a prefektusnak nincs joga közvetlenül dönteni az aktusokról, megsemmisíteni, felülbírálni vagy módosítani azokat (ezek a hierarchikus ellenőrzés jellemzői). Az ellenőrzés **közvetett jellegű**, hiszen nem a prefektus, hanem a bírói hatóság dönt. Az igazságszolgáltatás a politikától elvonatkoztatott, pártatlan döntést kell hoznia. A kereset, amellyel a prefektus a bírói hatósághoz fordul, bélyegilleték mentes. **A megtámadott aktus automatikusan felfüggesztettnek tekintendő (szuszpenzív vétő).**

A 30 napos határidő jogvesztő jellegű: elteltevel a prefektus már nem támadhatja meg az aktust, illetve azt visszautasítják a határidő be nem tartásáért. Az Alkotmánybíróság 1999 előtti álláspontja szerint a törvényes határidő megállapítása sérti az Alkotmányt, amely nem köti időbeli feltételhez a prefektus keresetének benyújtását.⁵ Az Alkotmánybíróság viszont 1999-ben megváltoztatta az álláspontját.⁶ 1999 óta az Alkotmánybíróság úgy érvel, hogy a jogvesztő határidő alkotmányos, mert az alaptörvény szerint a prefektus hatáskörét a törvény szerint határozzák meg, és ezért lehetséges határidőhöz kötni a törvényességi ellenőrzési jogot.

Ugyanakkor az önkényesen gyakorolt törvényességi ellenőrzésért a prefektus felelős: adminisztratív, polgári vagy büntetőjogi felelősséggel tartozik, a megtámadott aktusokat kibocsátó helyi vagy megyei közigazgatási hatóságok kérésére, ha a közigazgatási bíróság úgy dönt, hogy a közigazgatási aktust önkényesen támadták meg.

Annak érdekében, hogy a bíróságot tehermentesítsék, a törvény **kötelező jelleggel előzetes eljárást** szabályoz. Két eset lehetséges:

- normatív aktusok esetében ezeket közlik a prefektussal, és azokat a prefektussal való közléstől számított 5 nap elteltével lehet köztudomásra hozni (ez a hatálybalépésük pillanata, ha a szöveg nem ír elő későbbi dátumot). A prefektusnak ezen 5 nap alatt, törvénysértés

esetén, a szükséges indoklással együtt **kérnie kell, hogy elemezzék újra az aktust amelyet törvényellenesnek tekint, módosítás vagy, az esetnek megfelelően, visszavonás céljából.** Ha a helyi közigazgatási hatóság nem vonta vissza vagy változtatta meg az aktusát, és a prefektus továbbra is fenntartja azt, hogy törvénysértés történt, akkor az 5 napos határidő elteltével folyik a 30 napos jogvesztő határidő, amely alatt a prefektus a közigazgatási bírászkodáshoz fordulhat.

- egyedi aktusok esetében az aktus közlésétől számítja a 30 nap.

A prefektus ellenőrzési jogköre **nem terjed ki a folyó ügyviteli aktusokra.**

d. A prefektus közvetlen igazgatási hatásköre

A prefektus **vezeti** a minisztériumoknak és a többi központi szakigazgatási szervnek a területi közigazgatási egységekben megszervezett „**decentralizált**” **közszolgálatainak a tevékenységét** (lásd a megyei szakigazgatásról szóló alfejezetet). A minisztériumok decentralizált közszolgálatainak a **vezetőit a prefektus véleményezésével** nevezik ki és mentik fel, a törvény feltételei között.⁷ Alaposan indokolt esetben a prefektus visszavonhatja a kibocsátott véleményezését, és, a törvény feltételei között, javasolhatja ezek vezetőinek a felmentését.

A prefektus összehangoló-ellenőrző munkát végez, egyetértésben a szakigazgatást felügyelő illetékes központi szervekkel.

Mint a megyébe decentralizált közszolgálatok vezetője, a prefektus a központi szakigazgatásnak javasolhatja olyan **intézkedések** meghozatalát, amelyek javítják, segítik, **hatékonyabbá teszik** a megyei decentralizált közszolgálatok működését. A **minisztériumok és a központi közigazgatás szakosodott szervei kötelesek közölni** a prefektussal, rögtön a kibocsátásuk után, a decentralizált közszolgálatoknak továbbított normatív jellegű rendeleteiket és egyéb intézkedéseiket.

A minisztériumok és a más központi szervek megyékbe vagy Bukarest municípiumba decent-

5 1994/137 Abd; 1995/74 Abd.

6 1999/66 Abd. Ugyanezt az irányít folytatja: 1999/179 Abd, 2001/16 Abd.

7 A központi szakigazgatás és a decentralizált közszolgálatok kapcsolatáról, általános szabályként lásd a 2001. évi 90-es számú, a Kormány szervezetről és működéséről szóló törvény 44. szakaszát (*Hivatalos Közlöny*: 2001/164. szám).

ralizált közszolgálati és a helyi és megyei közigazgatási hatóságok közötti nézeteltérések esetén a Kormány közvetít.

e. A prefektus további hatáskörei

A prefektus, mint a Kormány képviselője, a következő főbb feladatköröket látja el:

- **biztosítja a nemzeti érdekek érvényesítését**, az Alkotmány, a törvények, a kormányhatározatok és rendeletek valamint az egyéb jogszabályok alkalmazását és betartását, a közrendet;
- elrendeli a szükséges intézkedések foganatosítását a **bűncselekmények megelőzésének** és az **állampolgári jogok védelmének** az érdekében, a törvényesen felhatalmazott szervek révén;
- biztosítja, a megbízott hatóságokkal és szervekkel együtt, a törvényes feltételek között, a **nem katonai jellegű védelmi intézkedések** és a **polgári védelem** előkészítését és teljesítését; a katonai hatóságok és a Belügyminisztérium helyi szervei kötelesek tájékoztatni és támogatni a prefektust minden országos vagy megyei jellegű probléma megoldásában, a törvény feltételei szerint;
- éves **jelentést** terjeszt a Kormány elé a kormányprogramból adódó feladatai megvalósításának szintjéről, valamint a helyi közigazgatási hatóságok aktusainak törvényessége felett gyakorolt ellenőrzéssel kapcsolatban.

A prefektus eleget tesz a törvényben és más jogszabályokban **előírt más feladatköröknek**, valamint a Kormánytól kapott megbízatásoknak.

A prefektusnak olyan esetekben, amelyek azonnali intézkedések meghozatalát követelik (csapások, katasztrófák, tűzvészek, járványok, állatvészek, közrend védelme), jogában áll a **helyi vagy a megyei tanács rendkívüli ülésének összehívását kérni** a polgármestertől vagy a megyei tanács elnökétől.

f. A prefektusi rendelet

A prefektusnak az a jogi aktusa, amelynek segítségével a feladatkörét gyakorolja, a rendelet (ordin). A rendeletek a törvény feltételei szerint

lehetnek **normatív vagy egyedi jellegűek**.

A **műszaki vagy sajátos szakjellegű** intézkedéseket tartalmazó rendeleteket a minisztériumok és egyéb központi hatóságok területi-közigazgatási egységbe decentralizált szerveinek a megkérdezése után bocsátják ki, és ezeket az említettek vezetői **ellenjegyzik**. Az ilyen típusú rendeleteket **közölni kell az illetékes minisztériumokkal**.

A rendeletek hatályba lépésére, végrehajthatóvá válására az általános, szabályok vonatkoznak (normatív rendelet esetében a nyilvánosságra hozatala, egyedi rendelet a közlése után lép hatályba). A **normatív jellegű rendeleteket** azonnal **közölni kell** a Közigazgatási Minisztériummal, amely a hierarchikus ellenőrzés során, javasolhatja a Kormánynak a prefektus által kibocsátott rendeletek megsemmisítését, ha azokat törvénytelennek vagy célszerűtlennek tartja. A technikai, szakigazgatási típusú rendeletek esetén nem csak a Közigazgatási Minisztérium, hanem a rendelet jellege szerint illetékes minisztériumok is javasolhatják a Kormánynak az általuk törvényellenesnek vagy célszerűtlennek tartott rendeletek megsemmisítésére irányuló intézkedéseket.

A prefektus a Kormánynak hierarchikusan alá van rendelve, ezért a Kormány **megsemmisítheti vagy módosíthatja a prefektus törvénytelen vagy célszerűtlen rendeleteit**.⁸ A prefektusra nem vonatkozik a helyi autonómia elve.

g. Az alprefektus

A prefektust hatáskörének ellátásában az alprefektus segíti. Az alprefektus a **jogszabályok által előírt** feladatkört látja el (a helyi közigazgatási törvény nem állapít meg az alprefektusnak saját hatásköröket), valamint azokat a megbízatásokat, amelyeket a prefektus **rendelettel ráruház**.

A **prefektus hiányzása** esetén az alprefektus látja el, a prefektus nevében, annak feladatkörét.

h. A prefektúra intézménye

Feladatkörének gyakorlására a prefektusnak **saját szakapparátus** áll a rendelkezésére, amely-

8 2001. évi 90-es számú, a Kormány szervezetéről és működéséről szóló törvény, 28. szakasz.

nek szerkezetét és feladatait kormányhatározat állapítja meg.⁹

A prefektus saját szakapparátusát egy **főtítkárral vezeti, vezető köztisztviselői** minőségben. A főtítkárnak felsőfokú, lehetőleg jogtudományi vagy közigazgatási végzettséggel kell rendelkeznie, és tisztségében stabilitásnak örvend. A főtítkárral kinevezését és felmentését a Közigazgatási Minisztérium végzi, a prefektus javaslatára, a törvényes feltételek szerint. A kinevezés vizsga vagy versenyvizsga alapján történik, amelyet a Közigazgatási Minisztérium szervez meg, a prefektus vagy az alprefektus jelenlétében. A felmentést a törvényes feltételek szerint, a Közigazgatási Minisztérium is kérheti, közigazgatási vizsgálat következtetéseinek alapján.

A nagy kiterjedésű megyékben, ahol a települések nagy távolságra vannak a megyeszékhelytől vagy városcoportosulásokban, a Közigazgatási Minisztérium jóváhagyásával, a prefektus **prefektúrai hivatalokat** szervezhet. A prefektúrai hivatalok a prefektus saját apparátusának a részei, ennek közvetlenül alárendeltek, és **igazgató** vezeti őket, akit a prefektus nevez ki vagy ment fel. A prefektúrai hivatalokat a törvényesen jóváhagyott álláskeret függvényében lehet létrehozni.

A prefektus, az alprefektus, a főtítkárral és a saját szakapparátus **prefektúráján** feje ki tevékenységét. A prefektúra intézményének alkotmányosságát már az 1991. évi 69-es törvény kapcsán vitatták, hiszen az Alkotmány csak a prefektusi tisztséget szabályozza.¹⁰

A prefektus saját szakapparátusának köztisztviselői, a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény előírásainak megfelelően, stabilitásnak örvendenek tisztségükben.

A **prefektúra szervezetét** is a 2001. évi 9-es számú kormányhatározat szabályozza. Ezen belül **igazgatóságok** működnek (kormányprogramokkal, területi programokkal és stratégiákkal foglalkozó igazgatóság, a decentralizált szakigazgatást koordináló igazgatóság, közigazgatási bírósági és törvényességi felügyelet igazgatósága, szakszervezetekkel és munkáltatókkal való kapcsolatokért felelős igazgatóság, európai integrációs és külkapcsolatokért felelős igazgatóság stb.)

i. De lege ferenda

A prefektusi tisztség kapcsán a következő **módosításokat** kell elérni:

- a prefektusi tisztség köztisztviselői típusú átalakítása
- a szuszpenzív vétó megszüntetése
- a prefektus közvetlen igazgatási hatáskörének jelentős korlátozása

2. A konzultatív megyei bizottság és az operatív-konzultatív bizottság

a. A konzultatív megyei bizottság

Minden megyében és Bukarest municípiumban is **konzultatív bizottság** működik. Célja az országos és a helyi közérdek összehangolása. Döntései a helyi közigazgatási hatóságok számára **ajánlás** értékkel bírnak.

Tagjai:

- a prefektus és az alprefektus
- a megyei tanács elnöke és alelnökei és a megyeszékhely municípium polgármestere (a főváros esetében Bukarest municípium főpolgármestere, alpolgármesterei és főtítkárral).
- a megye községeinek és városainak polgármesterei (Bukarest municípium kerületeinek polgármesterei)
- a minisztériumok és más központi szervek megyei szinten vagy Bukarest municípiumban megszervezett decentralizált közszolgáltatásainak a vezetői
- a megyei tanács vagy Bukarest Muncípium Főtanácsa saját szakigazgatási szervei részlegeinek vezetői
- az illető megyében vagy Bukarest municípiumban megszervezett megyei érdekű önállóan gazdálkodó egységeknek, az országos érdekű önállóan gazdálkodó egységek megyei fiókjainak és az országos társaságoknak a vezetői valamint más, a megyében vagy Bukarest municípiumban megszervezett struktúrák vezetői

9 Lásd a 2001. évi 9-es számú, a prefektúrák újjászervezéséről és működéséről szóló kormányhatározatot (Hivatalos Közlöny: 2001/18. szám).

10 1996/40 Abd, 1998/149 Abd.

A konzultatív megyei bizottság egybegyűjti az adott megyében a közigazgatásban vezető politikai vagy köztisztviselői tisztségeket betöltő személyeket. A konzultatív megyei bizottság munkálatain részt vehetnek meghívott személyek is.

A konzultatív bizottságot a prefektus és a megyei tanács elnöke, illetve Bukarest municípium főpolgármestere hívja össze, kéthavonta egyszer vagy valahányszor szükséges. A konzultatív bizottság munkálatait felváltva a prefektus és a megyei tanács elnöke vezeti. A konzultatív bizottság titkárságát a prefektus saját apparátusának 2 tisztviselője és a megyei tanács saját apparátusának 2 tisztviselője biztosítja.

A konzultatív bizottság megvitatja és egyetértéssel elfogadja a megye, illetve Bukarest municípium **irányadó éves gazdasági és társadalmi fejlesztési programját**, a Parlament által elfogadott kormányprogram alapján.

A megye, illetve Bukarest municípium irányadó gazdasági és társadalmi fejlesztési programját közlik a minisztériumok és a más központi szervek decentralizált közszolgálataival, az önállóan gazdálkodó társaságok illetve az országos társaságok megyei fiókjával, a helyi érdekű önállóan gazdálkodó társaságokkal és az érdekelt helyi érdekű kereskedelmi társaságokkal és közszolgáltatásokkal, valamint a helyi és megyei közigazgatási hatóságokkal.

A konzultatív bizottság üléseinek keretén belül meg lehet egyezni olyan feladatokról, amelyeket egyfelől a prefektus és a minisztériumok valamint más központi szakigazgatási hatóságoknak a megyébe decentralizált közszolgálatai, másfelől a megyei tanács és ennek autoritása alatt működő közszolgáltatások kell elvégezzenek, a kormányprogramnak a helyi és megyei közigazgatási hatóságok tevékenységével történő összehangolása céljából, a törvény szerint a nekik megállapított feladatkörök és felelőségek szerint.

b. Az operatív-konzultatív bizottság

A törvény létrehoz még egy intézményt, az operatív-konzultatív bizottságot, a megyei konzultatív bizottság kicsinyített mását. Ennek célja, mint elnevezéséből is következik, megoldásokat találni konkrét problémákra és a kölcsönös informálás.

Tagjai:

- a prefektus és az alprefektus, a prefektúra főtitkára

- a megyei tanács elnöke és a megyei tanács al-elnökei, a megye főtitkára
- a megyeszékhely municípium polgármestere.

Bukarest municípiumban az operatív-konzultatív bizottság a prefektusból és a főváros főpolgármesteréből, Bukarest municípium alprefektusaiból és alpolgármestereiből, a prefektúra főtitkárából és Bukarest municípium főtitkárából, valamint Bukarest kerületeinek polgármestereiből áll.

Az operatív-konzultatív bizottság **heti rendszerességgel** (hétfő a törvény által ajánlott nap) ül össze. Vezetését, a konzultatív megyei bizottsághoz hasonlóan, a prefektus és a megyei tanács elnöke (illetve Bukarest főpolgármestere) felváltva gyakorolja.

Az operatív-konzultatív bizottságokon belül egyetértéssel el lehet határozni **kormányhatározatok tervezeteinek a kezdeményezését**, illetve minden egyes intézmény és hatóság döntési hatáskörének megfelelően **prefektusi rendelet vagy megyei tanácsi elnöki rendelkezés kibocsátását valamint megyei tanácsi határozat kezdeményezését, amely konkretizálja az egyetértéssel megállapított intézkedéseket**. Ezen hatásköreinek következményeként az operatív-konzultatív bizottságnak nagy szerep jut, mert ennek a jogilag formalizált egyeztető szervnek a döntései jogszabállyá lehet alakítani vagy egyedi közigazgatási aktus kibocsátásának alapjául szolgálhatnak.

Irodalom

- BERNARD P.: *Le préfet de la République, Économica*, 1992.
- *** Franciaország 1958-as Alkotmánya, 13. szakasz.
- KALTENBACH Jenő: *Az önkormányzati felügyelet*, Universum Kiadó, Szeged, 1991.
- VERESS Emőd: *A helyi közigazgatási törvény. Kommentár a gyakorlat számára*, RMDSZ, Kolozsvár, 2002.
- VERESS Emőd: *A prefektus által gyakorolt törvényességi ellenőrzés*. In: *Önkorhír*, Kolozsvár, 2001. december, 1. szám: 3. old.
- VERESS Emőd: *A prefektusi tisztség az önkormányzati rendszerben és az alkotmánybírósági gyakorlatban*, In: *Magyar Kisebbség*, 2002./4: 278-290. old.